

Uvod

Namera ove knjige je da pruži osnovno upoznavanje sa *public relations* (nadalje PR). Pokazalo se da postoji potreba za uvođenjem u ovu struku koja je izrasla u široku oblast istraživanja i opsežno područje prakse. Poslednje procene (1992) pokazuju da se u našoj zemlji PR-om i/ili informisanjem profesionalno bavi 11.000 ljudi. Prema procenama iz 1990. u celom svetu PR-om se bavi 2,5 miliona ljudi. Broj studenata i onih koji pohađaju kurseve za PR i dalje rastu. Njima je pre svega potreban jedan ne suviše teorijski uvod, ali i onima koji se već neko vreme praktično bave PR-om i koji još jednom žele da analiziraju probleme i prilagode se sadašnjem stanju. Postoje i oni koji u svojim organizacijama žele da ustanove politiku PR-a ili imaju zadatak da intenzivno sarađuju sa nekom konsultantskom agencijom za PR iako se sami neće praktično baviti ovim poslom. I za njih, verovatno, ova knjiga sadrži zanimljive informacije. Ako pripadate jednoj od ovih grupa ili jednostavno želite da znate šta je zapravo PR, onda je ova knjiga napisana za vas. Ona nudi upoznavanje sa teorijom koja je usmerena ka praksi.

Ovo ograničenje znači da one koji žele ozbiljnije da studiraju oblast PR-a moramo uputiti na druge priručnike. U prilogu ove knjige navedeni su neki najznačajniji priručnici objavljeni posle 1980. S obzirom da PR ima sve više dodirnih tačaka sa naukom o komunikaciji, u prilogu su navedeni i najnoviji uvodi u tu oblast. Kako čitaoca ne bismo opteretili čitavom policom knjiga, u tekstu samo u ograničenoj meri navodimo literaturu. Na kraju knjige nabrojani su svi izvori.

Uvod, kao što sama reč kaže, ide više u širinu nego u dubinu. Stoga su ostavljene po strani opširne naučne rasprave, iako će biti navedeni neki naučni modeli. Danas se ipak ne može reći da je PR *samo* praktična delatnost koja se može naučiti samo u praksi. Hiljade studenata u celom svetu promišlja teorijske osnove ove struke. U okviru obrazovanja za menadžment i upravljanje, ali i u okviru organizacione sociologije i psihologije, sve više se vrše praktična istraživanja koja se odnose na PR. Autor ove knjige, zajedno sa prof. dr G. Fokonijeom (G. Fauconnier) iz Levena, napisao je priručnik za studente o teoriji PR-a „Profil i profesija” (Profiel en Professie, 1993, četvrto izdanje) u kome se opširno izlažu problemi konstituisanja i razvoja teorije i odgovarajućih istraživanja. Stoga je naglasak u ovoj knjizi dat više sadašnjem stanju stvari, aktuelnim tokovima i u internacionalnim razmerama. Nekoliko zadataka navedenih u knjizi pokušaj su da i čitaoca uključimo u posao, a na primeru tri slučaja iz prakse (cases) ilustrovali

smo kako mogu biti rešene neke situacije iz svakodnevne prakse. To su samo primeri i jasno pokazuju koliko je PR pre svega praktična delatnost, zasnovana na zdravom razumu, dobrom uvidu u situaciju, poznavanju ljudi i strategijama komunikacije.

Ovde je potrebno jedno upozorenje. Kod tri navedena slučaja iz prakse, ali možda već i pri čitanju prvog poglavlja, čitalac će možda pomisliti: je li to to? Pa sve se to po sebi razume! Naravno, ali zapanjujuće je to što se u praksi upravo te samorazumljive stvari ne vide, a da i ne govorimo o njihovom rešavanju. Ako se čitaocu povremeno učini da je nešto „detinjasto jednostavno“, upozoravamo ga da je to prividna jednostavnost svega što *naknadno razmotreno* izgleda tako jednostavno.

Jedno u svakom slučaju mora biti jasno: ova knjiga ne nudi paket trikova za buduće poslenike PR-a. Postoji mnogo knjiga koje se bave umešnošću u ovom poslu, ali ljudi koji su se dugo praktično bavili ovim poslom, kao sam autor, takve knjige čitaju sa rezervom. Ne postoji jedna praksa. Ne postoji bolja priprema za praksu od teorije dopunjene dotadašnjim praktičnim iskustvima drugih. Onaj ko dospe u ovu struku mora razviti sopstveni stil i sopstvenu recepturu.

Uz peto izdanje

To što se pokazalo da i dalje postoji velika potreba za ovakvim uvodom u PR i za mene je pozitivno iznenađenje.

Kolege po struci i kritični čitaoci koji su izvan struke ukazali su mi na neke nepotpunosti i nejasnoće i na tome im zahvaljujem.

Ovo peto izdanje sadrži informacije o najnovijim tokovima u ovoj oblasti i najnovijoj literaturi. U odnosu na četvrto izdanje (1989) učinjene su još neke dopune i poboljšanja. To je rezultat ne toliko autorove revnosti, koliko brzih promena i razvoja u samoj profesiji!

Ane van der Meijden
jesen 1992.